

**Impact
Factor
3.025**

ISSN 2349-638x

Refereed And Indexed Journal

**AAYUSHI
INTERNATIONAL
INTERDISCIPLINARY
RESEARCH JOURNAL
(AIIRJ)**

UGC Approved Monthly Journal

VOL-IV

ISSUE-XII

Dec.

2017

Address

• Vikram Nagar, Boudhi Chouk, Latur.
• Tq. Latur, Dis. Latur 413512 (MS.)
• (+91) 9922455749, (+91) 8999250451

Email

• aiirjpramod@gmail.com
• aayushijournal@gmail.com

Website

• www.aiirjournal.com

CHIEF EDITOR – PRAMOD PRAKASHRAO TANDALE

જાહેસાટી આઈના બાર્ટીયા આગ્યવસગા

પા. મીરાલા ઇમ્મા પાઈલા

આગસસ- ઇવાબાગા પીમીક
દાલપત્રવા આગલા આટસા AND સાયસા
કાંજા માલવાડી-કાંકાલે તા. પીનાલા

• પ્સ્ટારામ : –

ક્ર હો સારકારી]પ્રમાચા સારા જાસા આહો તસા ક્ર સારકારી ઇવતીયા ડાનનાચા પીતીબાઈત હાનારો વા આગ્યવસગા પગાંસાઝી જાંદાર ડાંકા ડાનારો નાં%આચા સાર- તસા ત% આહો સ્વાતમ્યાંક્ર કાલાંત સારકારીયા ઇવતીયા ડાનનાઈલા ક્ર રચાંત આમીલાગા આસાબાલા કોચાચાઈસા યાં કાલાંતી ક્ર રચાંત સારાલેસાપી વા આગ્યવસગાઈલા પ%ક ગાંકાલા સંજાલાઈ આસાલ પાંજાં પ્રમીુ બાર્ટીયા ક્ર રચાંત માંચા પીનાલાઈ આસાલ ગાંઈ ગાંઈ ઈકકાંટપનાઈ ઇવાલા ક્રાંચા વ્યાપ્તીના સવાસાનાંચાંચા ડાઈટીના આવાંચાબાં આસાલ યાંબાલ રચાંત યાંઈલા સલકાંકાંટપના કાંઈ વા રાજ્યા ક્ર આકારનાઈલા તફાવતે પારસાકાંટાં આવાં આસા - ડાઈટીના ક્ર કાંકાંલાસાંચા યાં જાંલાલ ઇવાલા ગાંકાંબાલ માંસાકાંતા માંસાલ ક\$ના ઇક સવાં & ઠાં ક્ર રચાંત આઈસાં આલાંચાલ ઇનાંઈ ગાર્જા હાંઈ. યા ડાઈટીના 1999 પસાંત સારલેસાંઈ સાંપી સવાંલા સમાંઈવ ઠાંક્રાંઈ આપ%યા ક્ર રચાંત ઇનાંલા ક્રાંચા ડાઈટીના બાર્ટ સારકારીનાં પાલાં]કાલાં આઈના જાંલાં 20 વાંલા ઇવાચાર માંચા ક\$નાઈ ગાંક રાજ્યાંચા સાંઈટીનાં વા રાજ્યાંકાંટાંઈલા ઠાંટાંઈ બાંલા ક\$ના 22À09À2016 રાજાં સલકાંકાં ઇક સ્વાંઈ - કાંચા પસા ક\$ના જાંસાટી આમીલાઈ આલાંચા ઇઠાંસાક ઇનાંચા ગાંલાં.

• જાંસાટીલા ઈથાસા : –

જાંસાટી લાગાંહાં આસાના રાજાં ઇલાંચાંઈલા કોજાં આઈના ડાંઈ ઇવાજ્યા કાંક્ર યાંઈ કાંકાંચા ક્ર રચાંતીલા સારાંનાંબાંલાં આઝવાંલા ઇનાંસાંકાં હાંટો ક્ર સારાંનાંબાંલાં ઇક બાગાં નાંનાં ડાંઈ ઇવાજ્યા કાંક્ર સારાંનાં 2003 માંચાં જાંસાટી ઇસાંફાર્સા કાંલાં. પ્રમીુ ઇસાંફાર્સા આમીલાઈ યાંચાસાંચાં પીડગાં આસા પીવાસા ક્રવાં લાગાં આહો 2006 માંચાં ડાંઈ માંનાંનાં સારકારીનાં સવાંત પીગાં આસાંકાંપાંત હો ઇવાંચાક માંઈલાં રાજ્યાંચા આગાંચાંચાં સારાંનાં 2008 માંચાં જાંસાટી કસાં આસાંચા યાંચા આવાંલા સારાં કાંલાં. 2011 માંચાં સારકારીનાં ગાંટાં ડાંઈ ઇવાંચાક લાંકસાંબાંત માંઈલાં જાંસાટીચાં પીવાસાંચાં વાગાં ગાંઈનાં કાંલાં. યાંનાંઈ લાંકસાંબાંચાં સગાંચાં સારાંઈકાં ડાંઈ ઇવાંચાક પાંચાંચાં આલાં 2013 માંચાં સગાંચાં સારાંનાં આપીલાં આવાંલા સારાં કાંલાં પ્રમીુ કાંજાં સારાં ડાંઈલાં બાંહો ગાંચાંનાં યાં ઇવાંચાકાંચાં કાંચાંચાં ડાંઈલાં હાંઈ. સારાંનાં. બાંજાંપ સારકારીનાં ઇવાંચાકાં કાંઈ સારાંનાં કાંચાં આઈના 2014 માંચાં નાંચાંનાં તો લાંકસાંબાંત માંઈલાં આલાં 2015 માંચાં તો સાંઈ જાંલાં આગસ્ટ 2016 માંચાં રાજ્યાંસાંબાંત કાંઈ સારાંનાંબાં યાંસાં નાંજાંઈ ઇલાં. ડાંચાંચાંચાં કાંલાં કાંઈ સારકારીનાં રાજ્યાંચાં નાંચાંનાંબાંલાં વા આગાંચાંબાંલાં બાંક ગાંઈ નાં જાંસાટીલાં નાંચાં આંકાં સારાં કાંલાં. આસાં પીડગાં પીવાસાં ક્ર 1 જાંલાં 2017 ચાં માંચાં-1 પસાંત સવાંલા ડાંબાર જાંસાટી લાગાં ક\$ના સ્વાતમ્યાંક્ર કાલાંઈલા ઇઠાંસાક ક્ર રચાંત પાંચાં બાંકાં કાંલાં.

• આચાસાં] ડાંલાં : –

1. જાંસાટી ક્ર પીનાંલાં આચાસાં ક્રનાં
2. જાંસાટીલાં] ડાંલાં સંજાંચાંલાં ગાંલાં
3. જાંસાટી રચાંત આગસ્ટ ક્રનાં
4. જાંસાટી માંઈ હાંચાંચાં ક્ર રચાંતીલાં બાંલાં ઠપાંલાં
5. જાંસાટીનાં પીનાં આચાસાંલાં

- **saadana p0dtl** : –yaa saadana p0r saazl diyana saadana p0mavaa p%ava kahl vyaapar[.] Vajak yaabiyaa Sal cacaa-k\$na maihtl imLivalal Aaho diyana saadana p0yao ivaivaDa d0nakE paixak b maisak b yaabiyaa tta Aalalyaa ilaiKt saih%aacahl]pyaaga krNyaaat Aalaa Aaho
- **jalesaTI krNalal dca rcana** : – jalesaTI hl ek Ap%ava krpNaalal Aaho tsaa ti dnoI kr p0dtl Aaho jalesaTIsa vastu va saava kr Asahl nhNatat. jalesaTI nhNajaa p%ak vyavaravar kMl va rajya sarkar yaa dabakDtha samana dranao kr AakarNalcal p0dt Aaho nhNajaa p%ak ibalaat dana kr Aakarava laagatIla hl dnoI kr rcana Aaho yaat ekaca valI samana dranao kMl va rajya Saasana kDtha kracaal AakarNal k0al jaato

Baartat kMl va rajya Saasanaacyaa ivaivaDa krabiyaa dramlLo jal gatlagaatI tyar Jaalabal Aaho ti kr dalyaabyaa dRTInao jaacak Aahaa iSavaaya calana vaaZisa caalana dNaarl hatI. nhNata ek saTsait kr rcanaa Aalalyaacyaa dRTInao jalesaTIK Dopaihlao jaato jalesaTImlLo kMl va rajya Saasanaaoo javaLjaval 35 kr maihsaa Jaalaa Aaina %aabyaa izkallal ekca vastu va saava kr pNaalal Aais%aat Aalal. jalesaTI m0yavastuva saava yaabiyaa pivzyaavar kr AakarNal k0al jaato

jalesaTI m0yap0tla kr p0dtlca samava haata

1 **saljalesaTI** :- vastu va saavaabyaa pivzyaavar kMl sarkarkDtha jao kr Aakarlaa jaatao %asa saljalesaTI Asao nhNatat.

2 **esajalesaTI** :- vastu va saavaabyaa pivzyaavar rajya sarkarkDtha jao kr Aakarlaa jaatao %asa esajalesaTI Asao nhNatat.

]da :- sanjaaf eKaVa vastu va jalesaTI 6% Akarlaa Asaba tr rajya Saasana kDthl 6% kr Aakarlaa jaa[la %aamlOkMl va rajya Saasanaacyaa samana kr AakarNalmlOk 12% ha[la.

3 **AajalesaTI** :- dana rajya m0yaoikMla Aalrrajya vastu va saavaabyaa pivzyaavar jao kr Aakarlaa jaatao %aa krasa AajalesaTI AsaonNatat. %aaba [MgarD jalesaTI Asaohl nhNatat. AajalesaTI dr ha saljalesaTI va esajal esaTI drabiyaa barjao[tkaa Asaba.

]da :- eKaVa vastu va saljalesaTI 12% Asaba va esajalesaTI 12% Asaba tr yaa vastu va Aalrrajya ivaElvar dahl krabiyaa barjao[tkaa nhNajaa 24% ivaElvar Asaba.

jal esaTI laagal JaalyaamlOkrabal ivaivaData sahlTat Aalal Aaina ekca va saagal kr pNaalal sahlNa d6abar laagal Jaalal. %aamlOkMl va rajya Saasanaa kracaal samana vaaTa imLNaar Aaho nhNata yaa kr pNaalal sa ek raTl/ek kr AaiNar ek baajarpoz baalNaarl kr pNaalal Asaasabalaajao

● **jalesaTI kr pNaalal dca] d6a** : –

1. pcalat kr rcanaa dlt krNaava naval krcanaa Amlaat Aalalao
2. savasavaasak kr rcanaa laagal krNaoo
3. vastu va saava pivzyaacyaa saakLIt savaaha kracyaa jaaLyaaat Aalalao
4. saxana kr rcanaa]Baarlao
5. kr saaklanaatIla Ba/Tacaar maihsaa krNaava krcanaa isa payabatl Gaalalao
6. sahlNa d6abar ekca samana kr rcanaa Amlaat Aalalao

• **jalesaTI kr rcanaa Aqa: –**

jalesaTI nhNajaaek vaaLyaa pkaaral kr rcanaa naahI tr tI ek Ap%ava kr pNaalalMaQyaaht Asalalal Aaqaal- k EaatIca AahAAsaonhNata yaqIa.

saVacaa kMiyaa AbakarI kr Aitiret AbakarI krEsavaa krEsarcaa ja-va]pkarEmQyavati-ivaEI krE [%aadI va rajyaSaasanaaivaEIkr krEmQyavaiQat krEkrMalk krEvaaram krEKroll krEpiVaSa krElaaTrIvarIla kr [%aadI kM va rajyasarkarcaa ja20 pkaa kr krda%aalaa Baravaa laagatat hosava-kr r_ haq-na %aahyaa izkaVal jalesaTI ha eknaa kr laagalhataa

naahI: jalesaTI ha kr pivaza saakLItIla kr Aaho vasthyya naLL]%adkaMkr kaIla%yaahI pkaaraa kr yat naahI. pivazadar ha vyaaparI vaaqatIla Asalyaana%aacyaavartI kracaa baajaa yat naahI. kracaa AMna baajaa gaahkavarca Asatao pivazadaranaa ha kr gaahkalkDIta vasalla k\$na sarkarkDojanaa kravayaacaa evaZica piEyaayaaQyaa par pDIal jaato tsaa gaahkaIaahI AapNa ha Bartaya yaacal jaalvahl hat naahI.

jalesaTI kr pNaalal hI kM sarkar va rajya sarkarIlaa kratIla samaana vaata dNaarI kr rcanaa Aaho %aamLo rajya sarkarcaa]%ama kmaI haIaar naahI.

jalesaTI cal piEyaayaa Aaatalaa[na AsatE vyaaparI va]Vajakaha Aaatalaa[na irTnsa Baravayaacaa Aaht. %aahIla AapIal naahI naI kraval laagato pkaad- va baIkGal AaQaar kaD- jaadNaasalyaamLo %aahIla sava- vyaahar sahja sanajata yaq- Saktat.

• **kr rcanaIla baIla tpaalaa: –**

jalesaTI kr pNaalalMaLo Anak vasthIlaa krMiyaa baIla Jaalaa Aaht. saQyaacyaa jalesaTIcyaa inaIvaanaa saar kracaa 5E 12E 18E 28 % Asak caar TPpo zrivalyaat Aalaa Aaht. tr kahl jalvaanaaSyak vasthIkr Sanya Teko kr nhNajaa krca naatIla.

1. jalesaTI maet vasthIcyaa saIto QaanyaE Baajyaaf saIaa maIaE pIzE baanaE gaIaE dQaE ADIE dhiE IassaE maIzE iSaxNa saavaE Aaragya saava yaahIla samaavaSa hataa gairba va savasamaanyaahIla AavaSyak Asalalyaa vastU Sanya krMiyaa samaivaIz kQadyyaa Aaht.
2. jalesaTI 5% vasthIcyaa saakrE cahapDE kaFIE kaVtQaE dQapavaDrE lahana baalabtaIzI dQaaca AaharE SalIabati pralrE kajal baalabati pIDiesE krasalraE Gargati gasE baI-caPpla 3500 \$. pyaI k pDo 31000 \$. pyaI AgarbaIIE kaIarMaI ya vasthIla samaavaSa hataa
3. jya vasthIkr 12% jalesaTI Asala %ya vasthIcyaa— saIkaamaaE laabale tpe maIIE masabi dQaapasatIa baavaIal abaaopyaE saazval abaa maIIE baayaagaSa maIbaIIE IE AgarbaIIE dIlaIlaana pavaDrE Ballalcal AabQabi calraE IansaE C-IIE maIbaIIE IIE pKbaI naarL palalE fLabbarsaE Baajyaa tyaa krNyaa caopdaqa [
4. jya vasthIkr saavaIkr 18% jalesaTI AakarIlaa jaatao %ya maIcyaa SaadI saakrE AaTval abaa dQaE salIixat BaajyaE koaacaM tQaE hQanaE sabalraE maI baIIE saIasE Aa[sE IraE psaaQana vasthI saasE naIgaI saar Ko [MIM fDE imaarIa vaatrE pQadIlayana jaabE kaIIE TayaIat ppr [. vasthIla samaavaSa hataa
5. jya vasthIkr saavaIkr 28% jalesaTI AakarIlaa jaatao %ya maIcyaa maI arkaE maI ar saayak IIE caak IatE baTr fTsaAafIa prFyaaf iDAaf MIE maI Ap saih%yaE paana saalraE i fjaE TqapoTE vaI apuIE iBaI Icaor gIIE SaivaIha iE naE AafTr Saaf iIaIvaD saapE hNDvaSaE rbar TayaE caanaDI baqa maIbaIIE gaIaaE T P laasTrE maIyakaIIT opD- glasaE rjaE iDSaE vaI SaIha maI saIraE i pyaanaM [caa samaavaSa hataa

kr rcanatlla badlaanLo jalvavaSyak vastMar ektr Sanya %o jalesaTI Aaho tr drrajacyaa vaapratlla vastMarlla krabho dr kml kDyaano ekNa 1200 hla AiQak vastMarlla jalesaTlcaodr p%axaat kml hatlla ekNa vastMoyao 81 % vastMar Aakrlaa jaNnaara jalesaTI dr 18 % cyaa KalalAAat Asalyaacaidsata yat o

• **jalesaTI pirNaam :** –

jalesaTI kr pNaalalcaa BaartIya Aqavyavasqaar idGakalAt AnakUla Asaaca pirNaam idsata ya{la AsaAnak Aqa t&abhorat Aaho tqaip yaa kracaAnakUla va pitkula pirNaam ASaa danhi dRTInaivaStalala krNaoAavaSyak Aaho

• **AnakUla pirNaam :** –

1 AqavyavasqaarIla pirNaam : –

1. Anak krabho ielalTta saptha %aahha eki-t baadha ekca kr pNaalal Aqavyavasqaat rabaivalal gadyaano krabhoIla galhagall saptha jaa{la.
2. svaatMlyaanalrcal savaat naazi kr saDaarNaa nhNajao jalesaTIkDo paihlo jaato jaagaitkIkrNaanMr BaartIya AqavyavasqaanopgatIcyaa idSanao]calalalao honah%aacaopa} la Aaho
3. jalesaTI mlObartacyaa jalDipl drat dana T@kahl vaaZ GaDha yao} Sakto
4. sarkarcyaa]%pmaat naazyaa pinlaat vaaZ ya{la karNa kr salklnaat vaaZ halhyaacal Saayat AiQak Aaho
5. sava Aqaalk vyavahar sahalyaanoahlaar Asalyaano%yaavar inayalNa zvalasarkarIaa saapo jaa{la.
6. d6aat ekca kr pNaalal laagal JaalyaanLo va vyavaharadIya pardSaktmLo ivad6al galhvalkIcaa Aaba vaaZla va Aqavyavasqaata gatI inalo. raITvaadacal va ekatratool Baavana va dIlyat ha}na ek najabat Baartacal inamTI ha{la. ek d6a{ek kr va ek bajarpaz yaa salkIpnasaar jalesaTlcal rcaana Asalyaano AqavyavasqaanopgatI kl Aar vaITcaala krda.
7. d6aatIla ivaivaDa izkalalE rajyaMoyao vastMlyaa iknatImoyao naazyaa pinlaat Asaladal tfavat kml ha{la Aaila vastMlyaa iknatit isqarta pa{t ha{la.
8. sarkarcyaa mahsabaat jal iva{Ilya tU vaaZto Aaho %aasa Aala basana iva{Ilya tU kml halhyaasa jalesaTlcaa laBa vaaZla.
9. Baartacal Aqaalk pigatI JapaTyanao ha}na Baart jaagaitk mahasata nhNata]dyaasa yat Aaho %aatIla p%ak GaTkasa palak AsavaatavarNa inamaNa ha{la.

2]%adkarIla pirNaam : –

1. krabhyaa jallalatta]%adkabal saTka ha{la.
2. kr BarIyaacyaa piEyaazaI]%adkaha AiQak val dyaavaa laagat hata %aat bacat ha{la.
3. ivaivaDa kr Baravao laagat Asalyaano%yaahha AiQak p6aa Kca-kravaa laagat hata. %aat jalesaTlmlObacat ha{la.
4. sahalyaanoahlaar Nap- BarNa{Aahlaa[na kr BarNaa krNaoA%yall kml val d BarNaoSaaya Aaho

3 vyapaayalIla pirNaam : –

]%adkadhalaaca krabhyaa jallalattE vyaparabhal saTka ha{la{kr BarNaa krNaoprtavaa Galhalyaabaatcaovyavahar kml val d ha}na val d bacat ha{la{Kcaat bacat ha}na p6acyaa Apvyaya TLo.

4 gahkallila pirNaam : –

baajaa saakLlilla ha Saatcaa GaTk Aaho p%ava krabha AMtra baajaa ha gahkallirca pDt Asatao [qao gairba Ealmlt Asaa BaalBaava kOaa jaat navhta. %aanmlLokahl vastllyaa baabatlt Ealmlt apimlvaogairbaahha saua kr Vavaa laagat hata. prmlUkrabho0%£5%£12%£18% va 28% AsaivaivaOa str kOyanaogairbaahha A%atll kml kr Vavaa laagala. jalesaTmlLo baayaa vastllyaa ikmltl kml habaar Aahd %aaca fayada gahkallirca imLU Saktao mafKallaa Aala basalyaanmlLo gahkallirca %aaca qat laaba imLU Saktao sadmla dGBarat gahkallirca samana salla imLda. baajaratlla spQaa-vaazlyaanospQaa%ak ikmltlcaa fayada gahkallirca maazyaa pmlvaat imLda.

• pitkllapirNaam : – jalesaTlcaa kahl pmlvaat pitkllapirNaam haffla Asahl t&abhaonat Aaho

1. saava kr vaZ kOyanaobalkkaf ivanaef vaah tkE nanaonjlana haTda yaa saava Aata mahaga habaar Aahd. karNa saava kr 15% va\$na 18% krNyat Aalaa Aaho
2. jalesaTl laagal krNyat kahl ~Tl rahlahyaa idsata yatat.
3. iDjalTlla [mDyaacyaa vaSaasaazi DibaT kaD- EioDT kaD- yaahyaa vaopravar sarkarnaBar idlaa Aaho prmlU%aacyaavarlla krat Aalaa 3% naovaaZ Jaalal Aaho
4. Klabhyaa saah%aavar pUal-18% kr hata taoAata 28% laagal JaalyaanaoKl mahaga Jaalaa.
5. jalesaTl mlLo AayavaalEyaagaf nasaigak AaiNa haimaAapqal Aalao mahaga Jaalal.
6. jalesaTl mlLocalana vaZlcaa Qaaka sallaavatao AsaoAqat &abhaonhNavao Aaho
7. vyaapaayaa irTna-Bartanaa gaalmlLacal pirisqatl inamaNa Jaalal Aaho
8. samanyaalDasata Ealmlt apyall savahha laagalvaaropda va iDjaha jalesaTlcyaa jaalyaat ma Aalalyaanao va rajyaahha %aavar svaatmllyaa kr AakarNyacal mlBaa Asalyaanaf AalmlrraTlyaa makE maOyapdaacyaa ikmltl kml Asahhl %aacyaa ikmltl Aavaayaa baaho Aahd.
9. jalesaTl pirYadmaOyaa imNavaacyaa baabatlt satt badla hat hatat. %aanmlLo krabhyaa rcanat eksa- ta idsata yat nahl.
10. cak Waropml kOyasa vyaapaayalkDha jalesaTl dr Aakarlaa jaatao ma- raklcyaa vyavaharat %aacal AakarNal kOal jaat nahl Asaogahkallirca vyaapaayalkDha bajaavalajaato nhNajana Aajahl yaabhat gaalmlLacaovaatavarNa Aaho

• saliba : –

1. 30 jatta 2017 caa d0 maharalT/Ta[nsa]
2. d0 laakmat id. 1£2£3£5£18 jatta02017
3. d0 laaksafta id. 1 jatta02017
4. d0 pZarl id. 1 jatta0
5. shkar jagat
6. jalesaTl kayada sva\$P va pUatyaar – AND gaavald pTvaana.
7. laakrajya Aa@Tao 2017